



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Łódzka Delegatura w Łodzi

LLO.411.1.7.2025

DLO.411.7.10.2026

Pan

Andrzej Barylski

p.o. Dyrektor

Zakład Gospodarki Komunalnej
w Andrespolu z/s w Wiśniowej Górze
ul. Piekarnicza 6, 95-020 Wiśniowa Góra

Wystąpienie pokontrolne

I/25/001

Realizacja obowiązków w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków na terenach gmin wiejskich i miejsko-wiejskich w województwie łódzkim

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana

Zakład Gospodarki Komunalnej w Andropolu z/s w Wiśniowej Górze¹, ul. Piekarnicza 6, 95-020 Wiśniowa Góra

Kierownik jednostki kontrolowanej

Andrzej Barylski p.o. Dyrektor, od 1 sierpnia 2025 r.

W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili:

- Jacek Miluński, Dyrektor, od 7 stycznia 2023 r. do 31 lipca 2025 r.
- Piotr Wilk, Dyrektor, od 1 stycznia 2015 r. do 6 stycznia 2023 r.

Zakres przedmiotowy kontroli

Realizacja zadań w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Okres objęty kontrolą

Lata 2022–2025, z uwzględnieniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli miały wpływ na działalność kontrolowanych jednostek w okresie objętym kontrolą.

Podstawa prawna podjęcia kontroli

Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Łódzka Delegatura w Łodzi

Kontroler

Magdalena Łysek, Specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/98/2025 z dnia 10 października 2025 r.

(akta kontroli str. 1-6)

¹ Dalej również jako: ZGK lub przedsiębiorstwo.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

Zakład Gospodarki Komunalnej w Andrespolu z/s w Wiśniowej Górze w sposób skuteczny, choć nie zawsze rzetelny i prawidłowy, realizował zadania w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Wprawdzie w latach 2022-2025 ZGK zapewnił zdolność posiadanych urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych do realizacji mieszkańcom dostaw wody i odprowadzania ścieków w sposób ciągły i niezawodny, to jednak nie zawsze w sposób prawidłowy wydawał warunki przyłączenia do sieci. Spośród 12 objętych kontrolą przypadków, w trzech wnioski zostały rozpatrzone po terminie wskazanym w art. 19a ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków⁴, w kolejnych trzech Zakład nie dysponował dokumentami potwierdzającymi złożenie wniosków, a w jednym dokumentacją odmowy wydania warunków. Ponadto w ośmiu przypadkach warunki przyłączenia do sieci wydano na podstawie niekompletnych wniosków, a w jednym przypadku nie sporządzono protokołu odbioru technicznego przyłącza kanalizacyjnego wbrew § 34 ust. 2 i § 36 ust. 2 Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków z 2016 r.⁵ Pomimo stwierdzenia w 2022 r. nieważności Uchwały Rady Gminy⁶ przez Wojewodę Łódzkiego⁷, do dnia zakończenia kontroli, ZGK nie przedłożył Radzie nowego projektu regulaminu, a ponadto wskazywał jako podstawę prawną zawieranych umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków uchylony Regulamin 2021 r.

W ZGK prowadzono regularną wewnętrzną kontrolę jakości wody i podejmowano prawidłowe działania w przypadku jej nienależytej jakości, jednakże nie prowadzono regularnej kontroli ilości i jakości odprowadzanych ścieków bytowych oraz kontroli przestrzegania warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych, co stanowiło naruszenie art. 9 ust. 3 ustawy o zzw.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

Realizacja zadań w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków

Opis stanu faktycznego

Zakład Gospodarki Komunalnej w Andrespolu z siedzibą w Wiśniowej Górze jest zakładem budżetowym Gminy Andrespol i działa na podstawie statutu stanowiącego załącznik nr 1 do uchwały nr IX/79/24 Rady Gminy Andrespol z dnia 28 listopada 2024 r. w sprawie podziału samorządowego zakładu budżetowego pod nazwą „Zakład Gospodarki Komunalnej w Andrespolu z siedzibą w Wiśniowej Górze” i utworzenia samorządowych zakładów budżetowych, to jest:

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną albo ocenę negatywną. Jeśli nie zostały spełnione warunki do sformułowania oceny pozytywnej bądź negatywnej, Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 757, dalej jako: ustawa o zzw.

⁵ Uchwała nr XXVII/257/16 Rady Gminy Andrespol z dnia 12 września 2016 r. dalej jako: Regulamin 2016.

⁶ Uchwała XLVI/379/21 Rady Gminy Andrespol z dnia 10 grudnia 2021 r. w sprawie Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Andrespol, dalej jako Regulamin 2021.

⁷ Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Łódzkiego z dnia 19 stycznia 2022 r. PNIK-I.4131.36.2022.

„Zakładu Gospodarki Komunalnej w Andrespolu z siedzibą w Wiśniowej Górze” i „Ośrodka Sportu i Rekreacji w Andrespolu z siedzibą w Wiśniowej Górze”. Przedmiotem działalności ZGK jest realizacja zadań o charakterze użyteczności publicznej, których celem jest stałe zaspokajanie zbiorowych potrzeb ludności w drodze świadczenia usług powszechnie dostępnych.

W trakcie kontroli, jako obowiązujący w Gminie w okresie objętym kontrolą akt, przyjęty na podstawie art. 19 ust. 3 ustawy o zzw, przedstawiono uchwałę nr XLVI/379/21 Rady Gminy Andrespol z dnia 10 grudnia 2021 r. w sprawie *Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Andrespol*. Jednak jak wynika z ustaleń kontroli, w dniu 19 stycznia 2022 r. Wojewoda Łódzki, rozstrzygnięciem nadzorczym PNIK-I.4131.36.2022 stwierdził nieważność ww. uchwały w całości. Zgodnie z wyjaśnieniami udzielonymi przez Wójta Gminy Andrespol: „Niezwłocznie po otrzymaniu rozstrzygnięcia nadzorczego nr PNIK-I.4131.36.2022 Wojewody Łódzkiego (...) mailiem z dnia 20 stycznia 2022 r. Zakład Gospodarki Komunalnej w Andrespolu z/s w Wiśniowej Górze został poinformowany o treści rozstrzygnięcia i zgodnie z dotychczasową praktyką zobowiązany był do opracowania i przedstawienia Radzie Gminy Andrespol projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków celem dalszego procedowania”.

Do dnia zakończenia kontroli Zakład Gospodarki Komunalnej nie przedłożył Radzie Gminy projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Andrespol, o czym szerzej w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości*. Skutkiem nieprzedłożenia zmienionego projektu regulaminu zgodnie z wymaganiami Wojewody Łódzkiego, było zawieranie umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków w latach 2022-2025 na podstawie warunków określonych w uchylonym regulaminie.

Mocą ww. Rozstrzygnięcia Nadzorczego Wojewody Łódzkiego, uchwała Nr XLVI/379/21 została unieważniona, zatem obowiązującym aktem prawa miejscowego, przyjętym na podstawie art. 19 ust. 3 ustawy o zzw., pozostawała uchwała Nr XXVII/257/16 Rady Gminy Andrespol z dnia 12 września 2016 roku w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków.

W okresie objętym kontrolą na terenie Gminy Andrespol obowiązywały także:

- porozumienie międzygminne nr 1/2021 z dnia 16 lutego 2021 r. w sprawie powierzenia Gminie Kolaszki zadania publicznego polegającego na zaopatrywaniu w wodę na terenie Gminy Andrespol w miejscowości Zielona Góra wraz z aneksem nr 1 z dnia 12 września 2024 r.;
- porozumienie międzygminne z dnia 8 maja 2023 r. w sprawie wzajemnego powierzenia przez Miasto Łódź i Gminę Andrespol wykonywania zadania publicznego polegającego na świadczeniu usług w zakresie zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków z nieruchomości położonych na terenach przy granicy gmin.

(akta kontroli str. 7-34, 866, 895)

1. Zgodnie z *Raportami o stanie Gminy Andrespol* za lata 2022, 2023 i 2024, przygotowanymi przez Wójta Gminy Andrespol na podstawie art. 28 aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁸, ZGK eksploatował sześć stacji uzdatniania wody⁹ w: Stróży, Wiśniowej Górze, Bedoniu, Janówce, Justynowie i Kraszewie. Łączna długość eksploatowanej sieci wodociągowej wynosiła w 2022 r.: 129,7 km; w 2023 r.: 130,96 km, a w 2024 r.: 131,32 km. Na koniec pierwszego półrocza 2025 r. w Gminie funkcjonowało 6644 czynnych przyłączy wody (liczba odbiorców usług dostarczania wody). Od 2022 r. odnotowywano sukcesywny wzrost liczby przyłączy i tak w 2022 r. było to 6429 przyłączy, w 2023 r. o 128 więcej (6557), w 2024 r. o 54 więcej (6611) i w I półroczu 2025 r. o 33 więcej.

⁸ Dz. U. z 2025 r. poz. 1153.

⁹ Dalej: SUW.

Według *Raportów o stanie Gminy Andrespol*: na przestrzeni lat 2022-2024 wyprodukowano łącznie we wszystkich sołectwach 2 706 494 m³ wody (z czego w 2022 r. 853 500 m³, w 2023 r. 903 700 m³ i w 2024 r. 949 294 m³ wody). Dodatkowo w okresie szczytowego zapotrzebowania dokonano zakupu interwencyjnego wody z wodociągu łódzkiego w ilości blisko 64 377 m³ (z czego w 2022 r. 23 700 m³, w 2023 r. 9 515 m³ i w 2024 r. 31 162 m³). Natomiast łączna ilość zużytej wody¹⁰ w poszczególnych latach kształtowała się następująco: 729 tys. m³ w 2022 r.; 782,7 tys. m³ w 2023 r.; 812 tys. m³ w 2024 r. i brak danych w I półroczu 2025 r. Łączna ilość dostarczanej wody z trzech stacji uzdatniania wody wynosiła w poszczególnych latach okresu 2024-2025 (I półrocze)¹¹ odpowiednio:

- SUW Janówka – 92,8 i 43,1 tys. m³,
- SUW Bedoń – 164 i 72,5 tys. m³,
- SUW Justynów – 183 i 72,8 tys. m³,
- SUW Kraszew – 81,6 i 28,56 tys. m³,
- SUW Stróża – 158 i 70,9 tys. m³,
- SUW Wiśniowa Góra – 269 i 146 tys. m³.

W okresie objętym kontrolą ZGK zawarł 228 umów na dostarczanie wody (z czego w 2022 r. nie prowadzono ewidencji, w 2023 r. – 128 umów wynikających z różnicy rocznej raportów GUS, w 2024 r. 54 umowy i w 2025 (do 15.12) – 46 nowych umów. Natomiast liczba kontrahentów, którzy zawarli umowę z ZGK na odprowadzanie ścieków wyniosła 670 (odpowiednio: 2022 r. brak danych, 2023 r. 298; 2024 r. – 184 i 188 do 15.12.2025 r.)¹².

Łączna ilość odprowadzonych ścieków¹³ w 2022 r. wyniosła 463,8 tys. m³; w 2023 r. – 491,4 tys. m³; w 2024 r. – 517 tys. m³ i w I półroczu 2025 r. – wyniosła 234,8 tys. m³. Ogółem długość sieci kanalizacyjnej eksploatowanej przez Zakład na terenie Gminy Andrespol wynosił w 2022 r. blisko 103,38 km łącznie z zabudowanymi na sieci 32 szt. przepompowniami ścieków sanitarnych i 5 szt. przepompowni ścieków deszczowych¹⁴; w 2023 r. 101,71 km łącznie z zabudowanymi na sieci 35 szt. przepompowniami ścieków sanitarnych i 5 szt. przepompowni ścieków deszczowych¹⁵, a w 2024 r. 104,91 km łącznie z zabudowanymi na sieci 38 szt. przepompowniami ścieków sanitarnych i 6 szt. przepompowni ścieków deszczowych¹⁶.

(akta kontroli str. 35, 872, 876)

2a. Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o zzw w okresie objętym kontrolą przedsiębiorstwo podejmowało działania w celu zapewnienia zdolności posiadanych urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych do realizacji dostaw wody w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem oraz dostaw wody i odprowadzania ścieków w sposób ciągły i niezawodny, również w sytuacjach niedotrzymania ciągłości usług (w tym awaryjnych).

W Regulaminie 2016 w § 4 wskazano, że: „Ilość wody dostarczanej Odbiorcom oraz ilość

¹⁰ Różnice pomiędzy ilością wody pobranej a ilością dostarczonej wynikają, jak wyjaśnił Dyrektor ZGK, ze strat hydraulicznych na sieci, awarii na sieci jak i na przyłączach – w tym usterki wodomierzy, ilości wody potrzebnej do uzdatniania wody głębinowej (w tym płukanie sieci) oraz ilości nieopomiarowanych przyłączy (w tym ryczałty indywidualne).

¹¹ Brak danych za lata 2022-2023.

¹² Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora ZGK, z uwagi na system, nie ma możliwości wyodrębnienia ilości wody dostarczonej ani ilości ścieków odebranych od nowych kontrahentów za okres objęty kontrolą.

¹³ Dotyczy wyłącznie ilości wody i odprowadzonych ścieków w ramach obowiązków w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, a nie świadczonych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne usług opróżniania zbiorników bezodpływowych w gminach. Do gminnej sieci kanalizacyjnej nie wprowadzano ścieków przemysłowych.

¹⁴ Powyższa działalność osiągnęła przychód 1 857 614,45 zł przy poziomie kosztów 2 084 797,69 zł.

¹⁵ Powyższa działalność osiągnęła przychód 2 040 531,93 zł przy poziomie kosztów 2 411 475,02 zł.

¹⁶ Powyższa działalność osiągnęła przychód 2 528 610,21 zł przy poziomie kosztów 2 495 123,93 zł.

odprowadzanych ścieków, minimalne ciśnienie utrzymywane w miejscu przyłączenia do sieci wodociągowej określa umowa. Umowa może również ustalać dopuszczalny poziom zanieczyszczeń ścieków wprowadzanych przez Odbiorców. W umowie Przedsiębiorstwo może zaniechać ustaleń dotyczących minimalnego ciśnienia, jeżeli w wydanych warunkach przyłączenia do sieci zalecono Odbiorcy wyposażenie instalacji w urządzenie do lokalnego podnoszenia ciśnienia”.

ZGK dokonywał przeglądów wybranych hydrantów, w trakcie których dokonywano pomiarów ciśnienia statycznego i dynamicznego (obydwa parametry nie spadały poniżej 1 bara), niemniej na potrzeby kontroli NIK zostało przedłożonych tylko osiem protokołów z badania wydajności nominalnej i ciśnienia hydrantu (potwierdzające minimalne ciśnienie dostaw wody do odbiorców usług i miejsce jego zagwarantowania), przeprowadzone: jedno w czerwcu 2024 r. i siedem w 2025 r.¹⁷ Jak wyjaśnił Dyrektor ZGK takie badania były również wykonywane w latach 2022-2024, z tym że „zakład nie archiwizował kopii”. Ponadto Dyrektor odnosząc się do zapewnienia w latach 2022-2024 zdolności posiadanych urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych do realizacji dostaw wody pod odpowiednim ciśnieniem zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o zzw, wyjaśnił, że „woda jest tłoczona do sieci przez pompy znajdujące się na ujęciach wody głębinowej, które wytwarzają wymagane ciśnienie na sieci. Automatyka reguluje pracę pomp w zależności od zapotrzebowania. Ciśnienie można odczytać z manometru, który znajduje się na zbiorniku hydroforowym albo na rurze tłocznej za pompą”.

(akta kontroli str. 36-49)

Obowiązki przedsiębiorstwa w przypadku wystąpienia sytuacji niedotrzymania ciągłości usług (również czas przerwy dostawy wody, którego przekroczenie nakłada na przedsiębiorstwo obowiązek zorganizowania zastępczego punktu poboru wody i poinformowania o tym fakcie odbiorców usług) zostały uregulowane w § 41 Regulaminu 2016, który stanowił, że: „Przedsiębiorstwo ma obowiązek:

- poinformowania Odbiorców o planowanych przerwach lub ograniczeniach w dostawie wody, w sposób zwyczajowo przyjęty z wyprzedzeniem co najmniej 72- godzinnym;
- niezwłocznie poinformować Odbiorców, w sposób zwyczajowo przyjęty, o zaistniałych nieplanowanych przerwach lub ograniczeniach w dostawie wody, o ile czas ich trwania przekracza 6 godzin¹⁸;
- w razie planowanej lub zaistniałej przerwy w dostawie wody przekraczającej 12 godzin, zapewnić zastępczy punkt poboru wody i poinformować o tym fakcie Odbiorców, wskazując lokalizację zastępczego punktu poboru wody”¹⁹.

Jedynie zidentyfikowane przypadki przerw w ciągłości usług w okresie letnim były związane z odnotowanymi awariami. W zeszycie awarii wodociągowych i kanalizacyjnych za lata 2024-2025 odnotowano łącznie 144 zdarzeń (do sierpnia 2025 r.), z czego 32 awarie trwające powyżej

¹⁷ Odpowiednio: 29 stycznia; 4 kwietnia; 3 i 24 czerwca; 4 września; 7 i 16 października.

¹⁸ W przypadku budynków wielolokalowych, Przedsiębiorstwo może w zdarzeniach wskazanych w ust. 2 poinformować wyłącznie właściciela lub zarządcę nieruchomości, o ile planowany czas trwania przerwy w dostawie wody nie przekracza 12 godzin.

¹⁹ Ponadto w § 42 wskazano, że „Przedsiębiorstwo ma prawo ograniczyć lub wstrzymać świadczenie usług wyłącznie z ważnych powodów, w szczególności, jeżeli jest to uzasadnione potrzebą ochrony życia lub zdrowia ludzkiego, środowiska naturalnego, potrzebami przeciwpożarowymi, a także przyczynami technicznymi oraz że ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe w związku ze wstrzymaniem lub ograniczeniem świadczenia usług, chyba że nie ponosi winy”. Przedsiębiorstwo wolne jest od odpowiedzialności, w szczególności wówczas, gdy przerwa lub ograniczenie świadczenia usług wynikały z: 1) działania siły wyższej, w tym zwłaszcza siły przyrody; 2) działania lub zaniechania osób lub podmiotów, za które Przedsiębiorstwo nie ponosi odpowiedzialności, w tym samego Odbiorcy; 3) potrzeby ochrony życia lub zdrowia ludzkiego oraz środowiska naturalnego, a także potrzeb Przeciwożarowych”.

6 godzin²⁰. ZGK na bieżąco podejmował działania zmierzające do ich usunięcia – w żadnym wypadku nie było konieczności zapewnienia zastępczych punktów poboru wody, ponieważ w żadnym przypadku przerwa w dostawie wody nie przekroczyła 12 godzin²¹.

Informacje o awariach i przerwach w dostawie wody były każdorazowo umieszczane na stronie internetowej ZGK, a w przypadku planowanych wyłączeń dodatkowo zamieszczano informację kilka dni wcześniej na słupach informacyjnych w danym regionie.

W latach 2022-2023 w ZGK nie prowadzono zeszytu awarii wodociągowych i kanalizacyjnych, nie odnotowywano także sytuacji, w których wystąpiły przypadki niedotrzymania ciągłości usług. Jak wyjaśnił Dyrektor ZGK brak danych wynikał „najprawdopodobniej z faktu, że poprzedni przełożeni nie zlecieli pracownikom systematycznego odnotowywania takich sytuacji”.

(akta kontroli str. 50-81, 866, 870-871, 877-891)

W ZGK brak było opracowanych procedur i instrukcji dot. eksploatacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych w celu zapewnienia wymaganej ilości dostaw wody pod właściwym ciśnieniem. Nie opracowano także wewnętrznych procedur i instrukcji zapewnienia ciągłości i niezawodności dostaw (w tym w sytuacjach awaryjnych) oraz zapewnienia odprowadzania ścieków w sposób ciągły i niezawodny, również w sytuacjach niedotrzymania ciągłości usług. Jednakże, jak wyjaśnił Dyrektor Zakładu: „Rozwiązywanie tych problemów odbywa się poprzez zarządzanie bieżące w Zakładzie z wykorzystaniem własnych sił i środków a w razie potrzeby korzystanie z usług zewnętrznych (z terenu Gminy Andrespol). Ponadto zapewnienie zdolności posiadanych urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych do realizacji dostaw wody w wymaganej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem oraz dostaw wody i odprowadzania ścieków w sposób ciągły i niezawodny, odbywa się także poprzez strefowanie wodociągów (zabezpieczenie ciśnienia), dążenie do pracy w systemie pierścieniowym, regulację za pomocą zasuw wodociągowych, awaryjny dostęp do wody z wodociągów łódzkich. Zakład posiada także specjalistyczny pojazd do udrażniania kanalizacji i wywozu ścieków”.

(akta kontroli str. 865)

2b. W okresie objętym kontrolą w ZGK nie wystąpiły sytuacje kryzysowe wymagające działań w celu zabezpieczenia urządzeń i sieci wodociągowo-kanalizacyjnej. W ZGK nie przygotowywano analizy ryzyka oraz innych dokumentów wewnętrznych (instrukcji i procedur postępowania na wypadek potencjalnych sytuacji kryzysowych, w tym działań o charakterze hybrydowym²²). Niemniej, jak wyjaśnił Dyrektor Zakładu „ZGK działa w sytuacjach kryzysowych w oparciu o przepisy ustawy o zarządzaniu kryzysowym, analizy zagrożeń dla Gminy Andrespol, Narodowym Programie Ochrony Infrastruktury Krytycznej, Krajowym Planie Zarządzania Kryzysowego, Uchwał Rady Gminy oraz Zarządzeń Wójta Gminy Andrespol”. Zakład nie był kontrolowany w okresie objętym kontrolą w obszarze bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego (w tym w obszarze cyberbezpieczeństwa).

²⁰ W styczniu 2024 r. cztery; w lutym 2024 r. jedna; w kwietniu 2024 r. pięć; w maju 2024 r. jedna; w sierpniu 2024 r. cztery; we wrześniu 2024 r. jedna; w październiku 2024 r. dwie; w grudniu 2024 r. cztery; w styczniu 2025 r. dwie; w kwietniu 2025 r. dwie; w maju 2025 r. dwie; w czerwcu 2025 r. jedna; w lipcu 2025 r. dwie; w sierpniu 2025 r. jedna.

²¹ Jedna odnotowana awaria powyżej 12 godzin (w grudniu 2024 r.), jak wyjaśnił Dyrektor ZGK „nie była tożsama z wyłączeniem wody na ten czas. Awaria i naprawa trwały łącznie 12 godzin, ale woda między „pracami” była otwierana”.

²² *Działania hybrydowe to wspólne występowanie (w warunkach pokoju) czynników zagrażających lub mogących zagrazać bezpieczeństwu państwa i jego obywateli. Mogą być prowadzone przy użyciu 11 środków klasycznych takich jak np. dezinformacja i sabotaż, lub nowoczesnych sposobów np. cyberataków. Wszystko to ma wywoływać i podtrzymywać sytuacje kryzysowe bez użycia środków militarnych⁵ (<https://www.nik.gov.pl/najnowsze-informacje-o-wynikach-kontroli/dzialania-hybrydowe-zagrozenia.html>).*

W Planie zarządzania kryzysowego Gminy Andrespol z 2023 r. przyjęto dla ZGK zadania w zakresie monitorowania zagrożeń w przypadku zakłóceń w dostawie wody. Obejmowały one analizowanie zagrożeń w pracy sieci wodociągowej na administrowanym obszarze; udzielanie informacji o stanie pracy sieci wodociągowej oraz wymianę informacji z odbiorcami końcowymi przyłączonymi do sieci wodociągowej oraz wytwórcami. Ponadto do Planu załączono procedurę działania w przypadku zatrucia wody w wodociągach (PRZ-10).

Działania podjęte przez Zakład Gospodarki Komunalnej w celu zabezpieczenia urządzeń i sieci wodociągowo - kanalizacyjnej na wypadek sytuacji kryzysowych obejmowały według wyjaśnień Dyrektora ZGK: „monitorowanie informatyczne²³ dwóch Stacji Uzdatniania Wody (w Stróży i Wiśniowej Górze) oraz wszystkich pompowni ścieków w ilości 50 szt. Ponadto Stacje Uzdatniania Wody były zabezpieczone systemem alarmowym przed dostępem osób nieuprawnionych.

(akta kontroli str. 82-137, 864-865, 877)

3. Zakład Gospodarki Komunalnej zgodnie z art. 21 ust. 7 ustawy o zzw nie opracował wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, o którym mowa w art. 21 ust. 1- 4 ustawy o zzw, bowiem jak wyjaśnił Dyrektor ZGK „planowaniem budowy urządzeń wod-kan, zajmował się Urząd Gminy w Andrespolu - Referat Realizacji Inwestycji i Referat Realizacji Projektów”.

ZGK w latach 2022-2025 podejmował działania rozwojowo-modernizacyjne²⁴ oraz przedsięwzięcia racjonalizujące zużycie wody, polegające na montażu liczników ze zdalnym odczytem, montowanie liczników na wodę poza systemem bytowym oraz budowę zbiorników retencyjnych na terenach podmokłych. Jak wyjaśnił Dyrektor: „ZGK nie dysponuje środkami inwestycyjnymi na sukcesywną wymianę sieci wodociągowej i zasuw. Organizacja pracy ZGK polega na utrzymaniu jednej brygady remontowej i sprzętu naprawczego (zamortyzowanego)”.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 121/2024 Wójta Gminy Andrespol z dnia 30 grudnia 2024 r. w sprawie określenia celów i zadań dla Urzędu Gminy Andrespol i gminnych jednostek organizacyjnych w 2025 r., dla Zakładu Gospodarki Komunalnej w Andrespolu z siedzibą w Wiśniowej Górze, zaplanowano zadanie zmniejszenia czasu przerw w dostawie wody²⁵. Zakład nie udokumentował realizacji ww. zadania. Jak wyjaśnił Dyrektor ZGK: „Przerwy w dostawach wody występują tylko w sytuacjach awarii. Maksymalny czas usuwania to ok. 6 godz. W przypadku braku zasilania stacje są wyposażone w agregaty prądotwórcze. Inne sytuacje nakazują obowiązkowe zapewnienie zastępczego źródła wody: z innego wodociągu, z beczkowozu bądź wodę butelkowaną”.

(akta kontroli str. 138, 865, 870)

4a. Na próbie 15 losowo dobranych wniosków o wydanie warunków przyłączenia do sieci wykazano, że:

²³ Odczyt monitoringu prowadzony był przez Zakład Gospodarki Komunalnej, Urząd Gminy oraz Gminną Oczyszczalnię Ścieków.

²⁴ Ponadto w roku 2022 wykonano czyszczenie jednej studni głębinowej na terenie ujęcia wody w Janówce przywracając jej nominalną wydajność. W ramach przyznanych funduszy inwestycyjnych wykonano rozbudowę sieci wodociągowej w sołectwie Kraszew, oraz przebudowę wodociągu w sołectwie Bedoń Przykościelny o łącznej długości 800 mb za kwotę 175 783,59 zł. W roku 2023 wykonano wymianę złóż w jednym zbiorniku na terenie ujęcia wody w Kraszewie oraz wymieniono 1 pompę w studni głębinowej.

²⁵ Jako średnią długość przerw w danym okresie średniomiesięcznym odnotowano względem średniej długości przerw z 2024 r

- ZGK nie dysponował dokumentami potwierdzającymi złożenie trzech wytypowanych do kontroli wniosków, pomimo, że ich złożenie i wydanie warunków technicznych zostało odnotowane w Rejestrze WT;

- w jednym przypadku odmowa wydania warunków przyłączenia do sieci nie miała formy pisemnej zawierającej uzasadnienie odmowy ich wydania wymaganych art. 19a ust. 1 ustawy zzw.

Na podstawie pozostałych 12 wniosków wykazano, że przedsiębiorstwo wydawało warunki przyłączenia do sieci lub uzasadniało odmowę ich wydania co do zasady w terminach określonych w art. 19a ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o zzw, niemniej w trzech przypadkach, stwierdzono, że wnioski zostały rozpatrzone po terminie wskazanym w ww. przepisie, co szerzej opisano w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Warunki przyłączenia do sieci były wydawane na podstawie wniosków, jednakże osiem wniosków na 12 objętych kontrolą nie zawierało wszystkich informacji wymaganych art. 19 a ust. 4 ustawy zzw, a w pięciu przypadkach wydania warunków technicznych podłączenia do sieci, nie opatrzone podpisem osoby odpowiedzialnej za wydanie warunków, o czym szerzej w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Ponadto we wszystkich ośmiu objętych kontrolą umowach o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków zawartych w latach 2022-2025 wpisano jako podstawę prawą, uchylony Regulamin 2021, co szerzej opisano w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości*.

ZGK nie wydawał warunków przyłączenia dla podmiotów wprowadzających ścieki przemysłowe lub komunalne.

(akta kontroli str. 139-378, 877)

4b. ZGK dokonywał odbioru przyłączy wodociągowych lub kanalizacyjnych zgodnie z wymogami ustawy o zzw i obowiązującym regulaminem dostarczania wody i odprowadzania ścieków, natomiast w jednym przypadku nie sporządzono protokołu odbioru technicznego przyłącza kanalizacyjnego wbrew § 31, § 34 ust. 2 i § 36 ust. 2 Regulaminu 2016, co opisano w sekcji: *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 217-222)

5. ZGK prowadził regularną wewnętrzną kontrolę jakości wody i podejmował prawidłowe działania w przypadku jej nienależytej jakości.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łodzi (PPIS w Łodzi) poinformował, że: „Zakład Gospodarki Komunalnej w Andrespolu z/s w Wiśniowej Górze w latach 2022- 2025 prowadził badania jakości wody w wodociągach zbiorowego zaopatrzenia na terenie gminy Andrespol w zakresie i z częstotliwością zgodną z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, a o wynikach badań na bieżąco informował organ przesyłając terminowo sprawozdania z przeprowadzonych badań. Dodatkowo badania wykonywane były przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Łodzi w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego. W latach 2022-2025 pojawiały się pojedyncze przekroczenia wartości parametrycznych dla następujących parametrów z podaniem liczby próbek:

- 2022: bakterie grupy coli x 5, ogólna liczba mikroorganizmów w 22oC x 5, mangan x 3, mętność x 1;

- 2023: bakterie grupy coli x 5, ogólna liczba mikroorganizmów w 22oC x 4, mangan x 6, żelazo x 1, azotany x 1, mętność x 5;

- 2024: bakterie grupy coli x 2, ogólna liczba mikroorganizmów w 22oC x 3, mangan x 1, mętność x 12, chlor wolny x 2;

- 2025: enterokoki x 1, bakterie grupy coli x 2, ogólna liczba mikroorganizmów w 22oC x 2, mangan x 1, mętność x 3”.

ZGK każdorazowo podejmował działania naprawcze, których skuteczność potwierdzały kolejne badania wody. Działania polegały głównie na dezynfekcji ujęć i sieci wodociągowych związkami chloru oraz płukaniu sieci wodociągowych. Po wystąpieniu przekroczeń parametrów fizykochemicznych zarządca wodociągów przysyłał do PPIS w Łodzi jedynie sprawozdania z badań, bez opisu podejmowanych czynności.

ZGK każdorazowo przysyłał harmonogramy badań wody prowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej do PPIS w Łodzi w celu uzgodnienia i zatwierdzenia, a PPIS w Łodzi w każdym roku prowadził kontrole jakości wody w wodociągach zbiorowego zaopatrzenia, których wyniki uwzględniane były w ocenach okresowych jakości wody. W sytuacji kiedy wyniki badań wskazały, że jakość wody zagraża zdrowiu konsumentów, PPIS w Łodzi w drodze decyzji nakazywał podjęcie działań naprawczych oraz poinformowanie konsumentów i zapewnienie zastępczego źródła wody dobrej jakości:

- 2022 r. kwiecień – Stróża – woda nadaje się do spożycia po przegotowaniu;
- 2022 r. kwiecień – Wiśniowa Góra – ujęcie wyłączone – woda nie nadaje się do spożycia, sieć wodociągowa zasilana z wodociągu Łódź;
- 2023 r. listopad – Justynów – woda nadaje się do spożycia po przegotowaniu;
- 2025 r. listopad – Kraszew – woda nie nadaje się do spożycia;
- 2025 r. listopad – Stróża – woda nadaje się do spożycia po przegotowaniu.

Monitoring ujęć i sieci wodociągowych na terenie Gminy Andrespol został przeprowadzony w latach 2024-2025 zgodnie z przyjętym harmonogramem. Parametry objęte monitoringiem były zgodne z częścią A i B załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Były określone wg harmonogramu i zasad uzgodnionych z PPIS w Łodzi. Niezależnie od badań PPIS, Zakład wykonywał badania we własnym zakresie, w szczególności w przypadkach po wystąpieniu awarii na sieci wodociągowej bądź wykonywaniu prac w SUW.

ZGK wykonał badania promieniotwórczości wody przeznaczonej do spożycia ze wszystkich ujęć, zgodnie z § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

(akta kontroli str. 379-441, 505-519, 871, 877, 896, 898)

6. Monitoring badania ścieków i wód popłucznych na terenie Gminy Andrespol został przeprowadzony w latach 2024-2025 zgodnie z przyjętym harmonogramem (przeprowadzono sześć takich kontroli). We wcześniejszych latach nie udokumentowano prowadzenia takiej kontroli, nie przygotowywano także ww. harmonogramów. Jak wyjaśnił Dyrektor: „brak dokumentów wynika z faktu, że pracownicy odpowiedzialni za harmonogramy w latach 2022-2023 nie pracują już w ZGK”.

ZGK nie prowadziło odrębnych kontroli ilości i jakości odprowadzanych ścieków bytowych oraz kontroli przestrzegania warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych, o których mowa w art. 9 ust. 3 ustawy o zzw, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 442-465, 871, 896)

7. W okresie objętym kontrolą ZGK korzystał z uprawnień wskazanych w art. 8 ust. 1 pkt 1-4 ustawy o zzw i odcinał dostawy wody lub zamykał przyłącza kanalizacyjne w przypadkach tam określonych. ZGK podejmował liczne działania względem sześciu podmiotów zalegających z należnościami za pełne dwa okresy obrachunkowe. Każdorazowo kierowano wezwania do podmiotów do uiszczenia

opłaty oraz kierowano sprawę na drogę sądową. W trzech przypadkach, w trakcie trwania kontroli NIK, skierowano pismo informujące o zamknięciu przyłącza. Ponadto w czerwcu 2024 r. w związku z brakiem zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę i brakiem możliwości wejścia na posesję zamknięto przyłącze wody dla posesji.

W przypadku odcięcia dostawy wody z przyczyny, o której mowa w pkt 2, ZGK udostępnił zastępczy punkt poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i poinformował o możliwościach korzystania z tego punktu.

ZGK każdorazowo powiadamiał o zamiarze odcięcia dostawy wody lub zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego oraz o miejscach i sposobie udostępniania zastępczych punktów poboru wody PPIS w Łodzi, Wójta Gminy Andrespol oraz odbiorcę usług co najmniej na 20 dni przed planowanym terminem odcięcia dostaw wody lub zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego.

(akta kontroli str. 520-553, 866, 870)

8. W jednym zidentyfikowanym przypadku bezumownego pobierania wody, ZGK poinformował Policję. Efektem było pouczenie właściciela posesji o konieczności złożenia wniosku o zawarcie umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków dla posesji.

(akta kontroli str. 520-553, 871)

9. W 2023 r. i 2025 r.²⁶ zgodnie z przedłożoną książką kontroli, ZGK było kontrolowane cztery razy przez organy zewnętrzne w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, i tak: w 2023 r. kontrolę przeprowadził Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi (WIOŚ w Łodzi), a w 2025 r. kontrolę przeprowadzili: PPIS w Łodzi, WIOŚ w Łodzi i Wójt Gminy Andrespol. WIOŚ w Łodzi poinformował, że w latach 2022-2025 prowadził kontrole sześciu ujęć wód podziemnych (w m. Bedoń Przykościelny, Janówka, Justynów, Kraszew, Stróża i Wiśniowa Góra) oraz oczyszczalni ścieków w Kraszewie.

W przypadku kontroli SUW, WIOŚ w Łodzi w 2023 r. zidentyfikował następujące nieprawidłowości:

- SUW Bedoń – niewykonywanie badań wydajności poziomu zwierciadła wody i niewykonywanie badań wody surowej z częstotliwością określoną w pozwoleniu wodnoprawnym, niewykonanie w 2022 r. badań wód popłucznych odprowadzanych do rzeki Miazgi, nieprzesyłanie do WIOŚ w Łodzi wyników badań ilości odprowadzanych wód popłucznych²⁷;
- SUW Janówka - niewykonywanie badań wody surowej z częstotliwością określoną w pozwoleniu wodnoprawnym; niewykonywanie pomiarów statycznych i dynamicznych luster wody oraz wydajności studni; nieprowadzenie rejestru pobieranej wody i niedokonywanie odczytów wodomierza z częstotliwością określoną w pozwoleniu wodnoprawnym.
- SUW Justynów - niewykonywanie badań wody surowej z częstotliwością określoną w pozwoleniu wodnoprawnym; niewykonywanie badań wydajności poziomu zwierciadła wody w studniach; niewykonywanie pomiaru ilości pobranej wody z częstotliwością określoną w pozwoleniu i nieprowadzenie dokumentacji związanej z tym pomiarem.
- SUW Kraszew - niewykonywanie badań wody surowej z częstotliwością określoną w pozwoleniu wodnoprawnym; niewykonywanie pomiarów statycznych i dynamicznych luster wody oraz wydajności studni; niewykonywanie pomiaru ilości pobranej wody z częstotliwością określoną w pozwoleniu i nieprowadzenie dokumentacji związanej z tym pomiarem.

²⁶ Brak kontroli w 2022 r. i 2024 r.

²⁷ SUW Bedoń był kontrolowany w 2024 r. pod kątem ilości i jakości odprowadzanych wód popłucznych. Nie wykazano przekroczeń.

- SUW Stróża - niewykonywanie badań wody surowej oraz niedokonywanie odczytów wodomierza z częstotliwością określoną w pozwoleniu wodnoprawnym.
- SUW Wiśniowa Góra - niewykonywanie badań wody surowej z częstotliwością określoną w pozwoleniu wodnoprawnym; w okresie 26 września – 6 grudnia 2022 r. pobieranie wód podziemnych bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego, wykonywanie odczytów wodomierza z częstotliwością niezgodną z posiadanym pozwoleniem.

Każdorazowo w dniu podpisania protokołu przeprowadzono instruktaż informując o obowiązkach wynikających z posiadanego pozwolenia wodnoprawnego oraz przepisów prawa wodnego.

Ponadto w latach 2021-2024 WIOŚ w Łodzi przeprowadził kontrole dokumentacyjne ilości pobranej wody z ujęcia wód podziemnych na podstawie wyników badań przeprowadzanych przez Zakład²⁸ oraz kontrole dokumentacyjne ilości i jakości odprowadzanych oczyszczanych ścieków na podstawie wyników badań przeprowadzanych przez Zakład, które nie stwierdziły przekroczeń, a ich jakość spełniała warunki określone w pozwoleniu wodnoprawnym.

Kontrola WIOŚ w Łodzi przeprowadzona w miesiącach kwiecień-czerwiec 2025 r. na oczyszczalni ścieków Kraszew, eksploatowanej przez ZGK wykazała nieprawidłowości w zakresie niewystarczającego zabezpieczenia wód odbiornika przed zanieczyszczeniem, co stanowiło naruszenie art. 83 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne²⁹. W dniu 30 października 2025 r. WIOŚ w Łodzi wymierzył ZGK administracyjną karę pieniężną w wysokości 1000 zł za nieprowadzenie w 2024 r. ewidencji odpadów z zastosowaniem kart ewidencji odpadów.

Z kolei PPIS w Łodzi poinformował, że „w dniu 28 kwietnia 2025 r. przeprowadzono kontrole sanitarne ujęć wody i stacji wodociągowych na terenie gminy Andrespol. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości, nie wydano zaleceń pokontrolnych”.

W ZGK we wrześniu 2025 r. przeprowadzono także kontrolę Wójta Gminy Andrespol, która wykazała: nieterminowe odczyty wskazań wodomierzy oraz brak przypisu odsetek od zaległości naliczonych wg stanu na ostatni dzień kwartału. Jak wyjaśnił Dyrektor ZGK, Gmina jest w trakcie przygotowywania elektronicznego systemu odczytów wodomierzy, natomiast od 31 marca 2025 r. odsetki od zaległości są przypisywane kwartalnie.

(akta kontroli str. 554-860, 871)

10. Odnosząc się do trudności i problemów w związku z procedowanymi obecnie zmianami ustawy o zzw³⁰, Dyrektor ZGK, wskazał, że stosowne byłoby:

- wprowadzenie szkoleń i systemu informacji dla odbiorców wody,
- konieczność realizacji inwestycji dla zapewnienia jakości wody,
- konieczność inwestycji w bezpieczeństwo - monitoring sieci,
- poprawa wewnętrznych systemów wodociągowych (u odbiorców).

²⁸ Tylko w 2024 r. stwierdzono przekroczenie w SUW Bedoń i SUW Kraszew.

²⁹ Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2025 r. poz. 960 ze zm.).

³⁰ W celu wdrożenia wymogów unijnej dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2184 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. UE L 435 z 23.12.2020, str. 1) i planu wprowadzenia szeregu nowych obowiązków dla przedsiębiorstw wodociągowych. Nowelizacja przewiduje m.in. obowiązek zapewnienia odbiorcom online dostępu do informacji na temat jakości wody, przekroczeń wartości parametrycznych, twardości, stopnia mineralizacji, a także aktualnych taryf i poziomu zużycia. Ustawa nakłada również na dostawców rozszerzone obowiązki w zakresie badań jakości wody, w tym monitorowania mikrozanieczyszczeń, takich jak trwałe związki organiczne (PFAS) czy mikroplastik. Spowoduje to nowe wyzwania, obowiązki, a także koszty dla przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych. Projekt został przyjęty przez Stały Komitet Rady Ministrów 30 czerwca br., a następnie – 15 lipca – zatwierdzony przez Radę Ministrów. Ustawa z dnia 26 września 2025 r. o zmianie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz niektórych innych ustaw, transponująca do polskiego porządku prawnego wymagania dyrektywy, została zawetowana przez Prezydenta RP.

Wyjaśnił również, że w ZGK nie dokonywano oszacowania kosztów niezbędnych do wdrożenia powyższych wymagań.

(akta kontroli str. 866, 896)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Pomimo otrzymania od Wójta Gminy Andrespol w dniu 20 stycznia 2022 r. informacji o stwierdzeniu przez Wojewodę Łódzkiego nieważności uchwały nr XLVI/379/21 Rady Gminy Andrespol z dnia 10 grudnia 2021 r. w sprawie Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Andrespol, ZGK do końca 2025 r. (tj. przez 1441 dni) nie przedłożył Radzie Gminy zmienionego projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Andrespol, na podstawie którego Rada Gminy winna była przygotować projekt regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków oraz przekazać go do zaopiniowania organowi regulacyjnemu, zawiadamiając o tym przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne, co NIK uznaje za nierzetelne.

Jak wyjaśnił Dyrektor ZGK od niedawna zatrudniony jest doradca prawny, natomiast dotychczas Dyrektor wobec odpowiedzialności za całość zadań nie był w stanie na bieżąco realizować zagadnień prawnych.

(akta kontroli str. 862-863, 866, 895)

2. Wbrew obowiązкови zawartemu w art. 19a ust. 1 ustawy o zwz, który stanowi, że: „Na pisemny wniosek podmiotu ubiegającego się o przyłączenie do sieci przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane wydać warunki przyłączenia do sieci albo uzasadnić odmowę ich wydania, w terminie: 21 dni - od dnia złożenia wniosku o wydanie warunków przyłączenia do sieci, w przypadku budynków mieszkalnych jednorodzinnych, w tym znajdujących się w zabudowie zagrodowej”, trzy wnioski spośród 12 wniosków objętych kontrolą, zostały rozpatrzone po terminie wskazanym w ww. przepisie, odpowiednio po: 49, 179 i 212 dniach.

Jak wyjaśnił Dyrektor ZGK na skutek dwukrotnego zwiększenia liczby mieszkańców w ostatnich latach, uległa także zwiększeniu liczba wniosków o wydanie warunków technicznych. Z uwagi na presję czasu, zwykle przeoczenie lub nieuwagę, dochodziło do błędów w wydawanych warunkach. Ponadto w dwóch przypadkach, najdłużej rozpatrywanych, warunki nie były wydane ponieważ Urząd Gminy nie przeprowadził odbioru sieci kanalizacyjnej w ulicy i ZGK nie posiadał pozwolenia na użytkowanie.

(akta kontroli str. 895-896)

3. W przypadku trzech podmiotów wytypowanych do kontroli na podstawie przedłożonego *Rejestru warunków technicznych* ujawniono, że ZGK nie dysponował dokumentami potwierdzającymi złożenie wniosków o wydanie warunków technicznych przyłączenia do sieci, ani wydanych warunków. Ponadto w jednym przypadku ZGK nie udokumentował zarówno faktu złożenia wniosku jak i odmowy wydania warunków przyłączenia do sieci. Powyższe sytuacje NIK uznaje za działanie nierzetelne. Brak dokumentacji skutkował brakiem możliwości oceny przez NIK prawidłowości podejmowanych działań.

Dyrektor wyjaśnił, że „dotyczyło to sytuacji przed zatrudnieniem obecnego pracownika i ZGK nie dysponuje wiedzą na temat rejestrów i archiwizacji dokumentów przez poprzednich pracowników”.

(akta kontroli str. 874-875, 877)

4. W ośmiu spośród 12 objętych kontrolą przypadkach, warunki wydane zostały na podstawie niekompletnych wniosków tj. na podstawie wniosków osób fizycznych, niezawierających elementów określonych w art. 19a ust. 4 pkt 4 i 5 ustawy o zzw, tj. określenia dobowego zapotrzebowania na wodę z podziałem na wodę do celów bytowych, technologicznych, przeciwpożarowych oraz innych, z uwzględnieniem przepływów średniodobowych i maksymalnych godzinowych oraz wielkości ładunku zanieczyszczeń jak również określenia ilości i jakości odprowadzanych ścieków z podziałem na ścieki bytowe i przemysłowe. W pięciu przypadkach wydane warunki techniczne podłączenia do sieci, nie zostały opatrzone podpisem osoby odpowiedzialnej za wydanie warunków. Ponadto we wszystkich objętych kontrolą umowach o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków (osiem) zawartych w latach 2022-2025 wpisano jako podstawę prawą, uchylony Regulamin 2021. Działania te NIK ocenia jako nierzetelne.

Jak wyjaśnił Dyrektor ZGK na skutek dwukrotnego zwiększenia liczby mieszkańców w ostatnich latach, uległa także zwiększeniu liczba wniosków o wydanie warunków technicznych. Przyczyną błędów była presja czasu lub zwykłe przeoczenie, czy nieuwaga.

(akta kontroli str. 896)

5. Niezgodnie z § 34 ust. 2 Regulaminu 2016 w myśl którego „Wyniki prób i odbiorów (...) są potwierdzane przez strony w sporządzanych Protokołach”, w jednym przypadku na osiem badanych, nie sporządzono protokołu odbioru technicznego przyłącza kanalizacyjnego.

Jak wyjaśnił Dyrektor ZGK przyczyną było zwykłe przeoczenie.

(akta kontroli str. 895-896)

6. Wbrew art. 9 ust. 3 ustawy o zzw, ZGW nie prowadził regularnej kontroli jakości odprowadzanych ścieków bytowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych.

Dyrektor ZGK nie wskazał przyczyn nieprzeprowadzenia kontroli wyjaśniając, że nie posiada informacji o ich prowadzeniu .

(akta kontroli str. 871, 896)

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wniosek:

Uwagi

NIK zwraca uwagę na konieczność:

1. Prowadzenia regularnej kontroli jakości odprowadzanych ścieków bytowych oraz warunków ich wprowadzania do urządzeń kanalizacyjnych, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy o zzw.
2. Wydawania warunków podłączenia do sieci terminowo i na podstawie kompletnych wniosków.
3. Sporządzania protokołów odbioru technicznego przyłącza.

Wniosek

Opracowanie projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Andrespol i przedłożenie Radzie Gminy, celem dalszego procedowania.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Łódzkiej Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego i wykorzystania uwag oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Zgodnie z art. 98 ustawy o NIK, kto nie informuje bądź niezgodnie z prawdą informuje o wykonaniu wniosków pokontrolnych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Łódź, dnia 27 stycznia 2026 r.

Kontroler

Magdalena Łysek

Specjalista kontroli państwowej

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli

Łódzka Delegatura w Łodzi

p.o. Dyrektor

Piotr Walczak

Radca Prezesa

/podpisano elektronicznie/